

Rizika nelegální práce na vybraném území

Denisa Baranová

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Denisa Baranová**
Osobní číslo: **L11227**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Rizika nelegální práce na vybraném území**

Zásady pro vypracování:

- 1. Vymezení pojmů a teorie nelegální práce**
- 2. Realizace výzkumu metodou dotazníkového šetření**
- 3. Shrnutí a doporučení pro praxi, navrhnout opatření na potlačování nelegálního zaměstnání**

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Zákon č. 251/2005 Sb., o inspektorátu práce, ve znění pozdějších předpisů.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

RNDr. Zdeněk Šafařík, Ph.D.

Ústav ochrany obyvatelstva

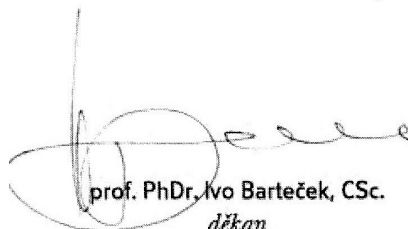
Datum zadání bakalářské práce:

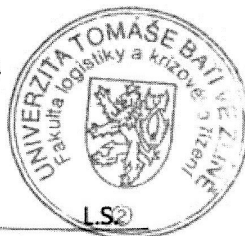
8. srpna 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

19. září 2014

V Uherském Hradišti dne 11. srpna 2014

prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.
děkan

doc. PhDr. Ferdinand Mazal, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne 19. 9. 2014

.....
podpis studenta/ky

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá problémy, které mohou vzniknout při pracovněprávních vztazích, zejména při nelegální práci. Tento jev se stal běžnou součástí nelegálních pracovněprávních vztahů i v České republice. V teoretické části vysvětluji základní pojmy, jako je závislá a nelegální práce. Dále se zaměřuji na způsoby, jak je možné předejít této nelegální práci, jaké sankce mohou vzniknout a jejich dopady na společnost.

V praktické části se zabývám dotazníkovým řešením a jejím vyhodnocení.

Hlavním cílem této bakalářské práce je shrnout problematiku nelegální práce, poukázat na současné problémy a navrhnout možná řešení její eliminace pro zlepšení situace na trhu.

Klíčová slova: nelegální práce, závislá práce, pracovněprávní vztah, sankce, eliminace.

ABSTRACT

This Bachelor's Thesis deals with problems which can emerge in labour relationships, especially in illegal employment. This issue has become a common part of illegal labour relationships even in the Czech Republic. In the theoretical part, I explain the basic conceptions, e. g. a dependent and illegal employment. Furthermore, I focus on ways how to prevent such illegal employment, what penalties may come around and their impact on society. In the practical part, I deal with the questionnaire solution and its assessment. The main aim of this Bachelor's thesis is to sum up the problems with illegal employment, show the current problems and suggest possible solutions of elimination and improvement of the situation on the market.

Keywords: illegal employment, dependent work, labour relationship, penalty, elimination.

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu své bakalářské práce RNDr. Zdeňku Šafaříkovi, PhD., za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k jejímu vypracování.

Také děkuji rodině za trpělivost a podporu, kterou mi poskytla během studia.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 STÍNOVÁ EKONOMIKA	10
1.1 NELEGÁLNÍ PRÁCE	10
1.1.1 Závislá práce	11
1.2 ZÁKON Č. 435/2004 SB., O ZAMĚSTNANOSTI.....	12
1.3 MOTIVY NELEGÁLNÍ PRÁCE.....	17
1.4 PRACOVNÍ POMĚR.....	18
1.5 DOHODA O PROVEDENÍ PRÁCE.....	19
1.6 DOHODA O PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	20
2 EVROPSKÁ UNIE A NELEGÁLNÍ PRÁCE	21
2.1 ZELENÁ KARTA	22
2.2 MODRÁ KARTA.....	22
2.3 ZAMĚSTNANECKÁ KARTA.....	22
3 KONTROLNÍ ČINNOST	24
3.1 PŘÍPRAVA KONTROLNÍ ČINNOSTI.....	25
3.2 POSTIHY ZA NELEGÁLNÍ PRÁCI	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 REALIZACE A PRŮBĚH VÝZKUMU	29
4.1 CÍL VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	29
5 SHRUTÍ A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ	53
5.1 DŮVODY ZAMĚSTNÁNÍ	53
5.2 DOPORUČENÍ.....	54
6 INSPEKTORÁT PRÁCE PRO JIHMORAVSKÝ KRAJ A ZLÍNSKÝ KRAJ	56
6.1 SPOLUPRÁCE S ÚŘADY.....	56
ZÁVĚR	60
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	63
SEZNAM OBRÁZKŮ	64
SEZNAM TABULEK	65
SEZNAM PŘÍLOH	66

ÚVOD

Bakalářskou práci s tímto tématem jsem si vybrala, protože je v dnešní době stále aktuální.

Cílem práce je lepší pochopení problematiky a pojmu nelegální práce a její formy. Důvody, proč se někteří lidé uchylují k této formě práce, i když ví, že je pro ně nevýhodná ba i riziková. Mnohdy nás k tomu vede složitá životní situace, třeba v rodině nebo nás donutí okolí, ve kterém žijeme. V této práci se zaměřuji na problémy, jež sebou výkon nelegální činnosti přináší.

Nelegální práce a nelegální zaměstnání představují závažný problém a mají negativní dopady na ekonomické a sociální ukazovatele. Osoba, která vykonává nelegální práci, se připravuje o celou řadu sociálních jistot, neužívá právo na poskytnutou mzdu, dodržování délky pracovní doby, dovolenou, stravování a poskytování osobních ochranných pomůcek při práci.

Každý z nás jednou vstoupí do pracovního poměru buď jako zaměstnanec nebo zaměstnavatel. Proto bychom měli znát všechny podrobnosti jak uzavřít pracovní smlouvu, která musí mít určité pracovní náležitosti. V teoretické části vysvětluji tyto pojmy, jako je pracovní smlouva, ale i dohody konané mimo pracovní poměr.

V této práci se zaměřuji především na chyby, které vznikají při výkonu nelegální práce a sankcemi, jež souvisí s jejím výkonem.

Ve stručnosti popisují problém nelegální práce v Evropské unii.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 STÍNOVÁ EKONOMIKA

Co znamená pojem stínová ekonomika? Většinou se jí říká ekonomika druhořadá nebo i skrytá. Je to ta část ekonomiky, jež je tajena, respektive její činnost je tajena, a která se vyhýbá placení povinného zdravotního a sociálního pojištění. Může představovat také nelegální hospodářské konání nebo i zaměstnávání ilegálních cizinců – využívání jejich tíživé situace. [11]

Do stínové ekonomiky patří i různě odváděné práce, např. zedník, vykoná práci pro zákazníka, od něhož přijme mzdu, za kterou však neodvede povinnou daň státu. Z toho důsledku je daňový výnos menší. Tyto daňové úniky dohání vládu ke zvýšení daňové zátěže pro podniky, což ovšem opět způsobuje únik ekonomických aktivit. [12]

Stínová ekonomika je úzce spjata s pojmem nelegální práce. Nelegální práci můžeme obecně interpretovat jako nezákonný nebo ilegální výkon nedovoleného zaměstnání. Tuto práci nemůžeme definovat jednou formulací. [4]

1.1 Nelegální práce

Je to práce vykonávaná fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah, většinou bez smlouvy. Může to být také vykonávaná práce cizincem bez pracovního povolení.

V naší společnosti se pojem nelegální práce považuje za záporný jev. Nelegální práce je riziková hlavně pro osoby, které ji vykonávají, neboť tím, že za ně není hrazeno zdravotní pojištění, ani odváděny daně, chybí pak tato doba pro přiznání starobního, případně invalidního důchodu. U cizinců pak vydáním povolení k pobytu. [19]

Každá osoba si volí, jakým způsobem si zajistí obživu. Prostředky, kterými si můžeme zajistit svou životní úroveň a potřebu realizujeme pomocí pracovně právních vztahů jako je pracovní poměr nebo různé dohody konané mimo pracovní poměr. [9]

Dá se říci, že v dnešní době zaměstnavatelé podporují, ba přímo vyhledávají pracovníky, kteří chtějí pracovat nelegálně, tedy bez pracovní smlouvy. Nelegální práce je prací, která se většinou koná jen občas, je tedy prací nárazovou. Může se objevit riziko, že pracovník uslyší větu „zítra už nemusíte přijít do práce“. Samozřejmě je tu také riziko, že pracovník za vykonanou práci nedostane slíbenou finanční odměnu. Vyplacená odměna totiž závisí na tom, zda zaměstnavatel bude ochoten za tuto vykonanou práci zaplatit.

Nelegální práce je závislá práce, kterou vykonává fyzická osoba pro právnickou osobu nebo fyzickou osobu, která je osobou výdělečně činnou, čili podniká. [2]

Nelegální práce je i práce, kterou vykonává fyzická osoba pro právnickou nebo fyzickou osobu, která je podnikatelem a nemá s danou osobou založený právní vztah podle Občanského zákoníku. [1]

1.1.1 Závislá práce

Závislou práci definuje Zákoník práce podle § 2 odst. 1 zákoníku práce takto: Závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnance vykonává osobně.

Závislá práce musí být vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě. [2]

Výkon závislé práce můžeme definovat ve čtyřech znacích:

- a) Práce, kde je evidentní vztah nadřízenosti a podřízenosti mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, čili výkon práce podle pokynů zaměstnávající fyzické nebo právnické osoby a na její primární ekonomickou a právní odpovědnost,
- b) práce je vykonávána dle pokynů zaměstnavatele, čili pokyn zaměstnavatele- jak to mám dělat, ne co má být hotovo,
- c) práce, která je konána jménem zaměstnavatele, je-li osobou samostatně výdělečně činnou,

- d) výlučně osobní a jinou fyzickou osobou nezastupitelný výkon práce ve sjednaném místě, kterou vykonává jedna fyzická osoba pro jinou fyzickou nebo právnickou osobu. [19]

Pokud jsou splněny výše uvedené čtyři body, pak jedná se o závislou práci.

1.2 Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Nelegální práci se zabývá Zákon č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ze dne 13. května 2004, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).

Tento zákon v souladu s právem Evropské unie upravuje zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, jejímž cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrana proti nezaměstnanosti. [1]

Podstatou zákona je, že zákon zakazuje fyzické osobě vykonávat nelegální práci a právnické osobě a fyzické osobě, která je podnikatelem, nelegálně zaměstnávat. [1]

Průvodním jevem nezaměstnanosti je nelegální práce, která spočívá v tom, že pracovní právní vztah mezi zaměstnavatelem a fyzickou osobou není založený písemnou pracovní smlouvou, ani dohodou a u cizinců, kteří přichází na naše území, chybí povolení na přechodný pobyt a povolení na zaměstnání, čím je výkon takových prací utajený.

Vzhledem k tomu, že úměrně s počtem evidovaných uchazečů o zaměstnání roste i počet osob, které si svoji finanční situaci vylepšují při dávkách v nezaměstnanosti a dávkách v hmotné nouzi vykonáváním prací, které jsou realizovány v rozporu s pracovní právními předpisy a předpisy o službách v zaměstnanosti, potírání nelegální práce zůstává i nadále jednou z priorit úřadů práce.

Uchazeč o zaměstnání

Práva a povinnosti uchazeče o zaměstnání stanoví Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon).

Zprostředkování zaměstnání zajišťují krajské pobočky Úřadu práce České republiky, případně jejich kontaktní pracoviště. Zprostředkování zaměstnání je bezplatné a dobrovolné.

Fyzická osoba se může evidovat na kterémkoliv pracovišti Úřadu práce České republiky, v jehož obvodu má trvalé bydliště. Žádost se podává osobně a písemně. Pro cizince, který je občanem Evropské unie nebo rodinným příslušníkem občana ČR, je adresa přechodného pobytu na území České republiky. Pokud není občanem Evropské unie ani rodinným příslušníkem občana ČR, je-li držitelem modré karty, adresa, která je uvedena jako místo pobytu v informačním systému cizinců. [1]

Uchazečem o zaměstnání, se může stát osoba:

- Která chce a může pracovat,
- a která se o práci se uchází.

a která není:

- v pracovněprávním vztahu s výjimkou nekolidujícího zaměstnání. Pod tímto názvem „nekolidující zaměstnání“ se rozumí činnost založená na pracovním nebo služebním poměru, kde výdělek nesmí přesáhnout částku 4250,- Kč hrubého měsíčně. Jsou to dohody o provedení práce nebo o pracovní činnosti. Tyto dohody se musí oznámit nejpozději v den nástupu,
- osobou samostatně výdělečně činnou,
- společníkem společnosti s ručením omezeným,
- jednatelem společnosti,
- členem představenstva, správní rady nebo statutárním,
- ředitelem akciové společnosti,
- nuceným správcem,

- členem zastupitelstva,
- pěstounem, kterému je vyplácena odměna (20 nebo 24 tisíc měsíčně),
- výdělečně činná v cizině,
- nebo studentem denního studia.

Uchazeč má právo:

- na zprostředkování zaměstnání, na informace o volných pracovních místech,
- pokud je osobou, která je zdravotně postižená, má právo na pracovní rehabilitaci,
- pokud z vážných důvodů potřebuje zvýšenou péči při zprostředkování,
- při splnění stanovených podmínek právo na podporu v nezaměstnanosti.

Vhodným zaměstnáním se rozumí:

- zaměstnání, které zakládá povinnost na odvádění důchodového pojištění,
- zaměstnání, jež se sjednává na dobu určitou delší než 3 měsíce a neurčitou,
- délka pracovní doby činí nejméně 80 % stanovené týdenní pracovní doby,
- zaměstnání, které odpovídá schopnostem, kvalifikací a zdravotní způsobilosti uchazeče.

Povinnosti uchazeče:

- řídit se pokyny krajského nebo kontaktního pracoviště, poskytovat potřebnou součinnost,
- oznámit osobně nebo písemně ve lhůtě do 8 kalendářních dnů veškeré změny skutečností, které jsou rozhodné pro zařazení nebo vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání,
- oznámit výkon nekolidujícího zaměstnání nejpozději v den nástupu k výkonu této činnosti. A ve stanovené lhůtě dokládat výdělků z této činnosti. [1]

Nelegální zaměstnávání

Nelegální zaměstnávání je zaměstnání právnickou anebo fyzickou osobou, která je podnikatelem:

- využívá závislou práci fyzické osoby a nemá s ní založený pracovněprávní vztah podle Zákoníku práce,
- využívá závislou práci fyzické osoby, má s ní založený pracovněprávní vztah podle Zákoníku práce a nesplnila oznamovací povinnost vůči sociální pojišťovně,
- využívá závislou práci cizince, který nemá povolení na přechodný pobyt na účely zaměstnání a povolení na zaměstnání, jak to vyžaduje zákon o službách zaměstnanosti.

Za nelegální zaměstnání se nepovažuje, pokud pro fyzickou osobu, které je podnikatelem, vykonává práci jeho příbuzný v řadě přímé, sourozenec nebo manžel, který je důchodově pojištěný.

Za nelegální zaměstnání se považuje i zprostředkování zaměstnání způsobem, který není v souladu se zákonem.

Jednou z nejčastějších forem nelegální práce a nelegálního zaměstnání se považuje práce bez uzavřené písemné pracovní smlouvy, dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce a následné nesplnění oznamovací povinnosti zaměstnavatele vůči sociální pojišťovně pro účely sociálního pojištění. [2]

Povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance

Zaměstnavatel je právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává aspoň jednu fyzickou osobu v pracovním vztahu.

Zaměstnanec je fyzická osoba, která vykonává pro zaměstnavatele závislou práci. Na to, aby se mohla fyzická osoba stát zaměstnancem, by měla mít uzavřenou pracovní smlouvu.

Zaměstnavatel je povinen na základě dohod:

- vytvořit zaměstnanci vhodné podmínky pro bezpečný výkon práce, především poskytovat materiál a nářadí na výkon práce,
- seznámit zaměstnance s právními předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- za vykonanou práci dohodnou odměnu,
- vést evidenci uzavřených dohod o pracích konané mimo pracovní poměr.

Zaměstnanec je povinen na základě dohod:

- svěřenou práci vykonat zodpovědně a dodržovat podmínky stanovené v dohodě,
- práci vykonat osobně,
- dodržovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci a ostatní předpisy, které se vztahují na vykonanou práci,
- pokud zaměstnanec při výkonu práce způsobí zaměstnavateli škodu, zodpovídá za ni stejně jako zaměstnanec v pracovním poměru.

U zaměstnanců, kteří vykonávají práce na základě dohod, které jsou vykonávané mimo pracovní poměr, se zaměstnavateli ukládá povinnost:

- přihlásit je do registru pojištěnců,
- odhlásit je z registru nejpozději v den následujícím po skončení pracovního vztahu,
- pokud nedošlo ke vzniku pojištění, zaměstnavatel je povinen zrušit toto přihlášení do registru.

U zaměstnanců, kteří vykonávají práci na základě pracovní smlouvy, se zaměstnavateli ukládá povinnost:

- Přihlásit je do registru pojištěnců, na nemocenské pojištění, na důchodové pojištění.
- Odhlásit je z registru pojištěnců nejpozději v den následujícím po zániku těchto pojištění.
- Pokud nedošlo ke vzniku pojištění, zaměstnavatel je povinen zrušit toto přihlášení do registru. [2]

1.3 Motivy nelegální práce

Motivy a důvody nelegální práce a nelegálního zaměstnání jsou jak na straně zaměstnance, tak na straně zaměstnavatele.

Hlavním motivem je zvýšení zisků z podnikání u právnické nebo fyzické osoby, která je podnikatelem. Umožňuje to nízká cena a následné nesplnění daňové a odvodové povinnosti, čímž dochází ke snižování celkových nákladů. Jako dalším, může být minimalizace administrativních úkonů, které jsou spojeny se vznikem a ukončením pracovněprávního vztahu.

U zaměstnanců může být motivem pro nelegální práci současné pobírání dávek v nezaměstnanosti, nebo dávek v hmotné nouzi v souběhu s vyplacenou neregistrovanou mzdou. Možnost ukončit tento „pracovní poměr“ kdykoliv, možnost pracovat jenom tehdy, kdy to člověku vyhovuje.

V oblastech, kde je málo pracovních příležitostí, jde mnohdy o lidi, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, a kteří se nechají zaměstnat raději nelegálně. Nelegální práci vykonávají i ti nezaměstnaní, kteří se ve své vnitřní motivaci vyhýbají pravidelné pracovní činnosti a trvalému pracovnímu poměru. Nelegální práci ztěžují a zhoršují ostatním šanci na návrat do zaměstnání.

Ti, kteří pracují nelegálně, zůstávají bez jakékoliv právní ochrany. Ztrácí všechny právní nároky, které vyplývají z řádného pracovního poměru, jako je právo na poskytnutí mzdy, dodržování délky pracovní doby, nároku na dovolenou, na stravování, poskytnutí ochranných prostředků apod.

Z výše uvedeného vyplývá, že nelegální práce a nelegální zaměstnání představuje závažný ekonomický problém, kterému je třeba věnovat zvýšenou pozornost. Jeho řešení si vyžaduje úsilí všech zainteresovaných orgánů a institucí.

Neuspokojivý stav nelegální práce a zaměstnávání se projevuje hlavně v odvětvích jako je stavebnictví, dřevozpracující průmysl, v odvětví obchodu a služeb, v hotelových a restauračních zařízeních.

1.4 Pracovní poměr

Pracovní poměr je právní vztah, který je založen pracovní smlouvou. [3]

Subjektem je zaměstnavatel a zaměstnanec. Na jejímž základě je realizace výkonu zaměstnání, při kterém zaměstnanec pobírá plat neboli odměnu za vykonanou práci. Zaměstnavatel je povinen dojednat pracovní smlouvu písemně. Pracovní poměr začne, tím dnem, jenž je smluven jako den nástupu.

Jen prostřednictvím pracovní smlouvy je založený pracovněprávní vztah pracovním poměrem.

Pracovněprávní vztahy podle zákoníku práce mohou vzniknout jen tehdy, pokud s tím souhlasí obě dvě strany, to je zaměstnavatel a zaměstnanec.

Práva a právní povinnosti v pracovněprávních vztazích jsou ve vzájemném vztahu.

Každý právní vztah má určité předpoklady:

- Všeobecný předpoklad, jakým je právní norma, která tento vztah upravuje, stanovuje subjekty, upravuje jeho obsah a určuje právní skutečnost, která ho zakládá.
- Právní skutečnosti (ty se podílejí na vzniku, změně a zániku pracovněprávních vztahů).

Tyto skutečnosti jsou právní události, právní úkony, protiprávní stav a protiprávní jednání.

Pracovní smlouva se vyhotovuje ve dvojím provedení. Jedno má zaměstnavatel a druhé je povinen dát zaměstnanci.

Právo na práci v průběhu trvání pracovního poměru je právně chráněno tím, že zaměstnavatel nemůže jednostranně ukončit pracovní poměr bez uvedení důvodu, které jsou stanoveny v zákoníku práce.

U pracovního poměru je nutné, aby zaměstnanec plnil určité povinnosti vůči zaměstnavateli podle jeho pokynů, a to v pracovní době a osobně.

Rovněž zaměstnavatel má jisté povinnosti vůči zaměstnanci. Zejména přidělovat mu práci takového druhu, kterou stanovil v pracovní smlouvě a v rozsahu týdenní pracovní doby v místě tomu určeném. [4]

U dohod, jež jsou konané mimo pracovní poměr, vznikne pracovní vztah nejpozději dnem, kdy přidělí zaměstnavatel zaměstnanci práci a ten ji započne.

1.5 Dohoda o provedení práce

V zákoníku práce existuje i dohoda o provedení práce, konaná mimo pracovní poměr.

Dohodu o provedení práce uzavírá zaměstnavatel s fyzickou osobou. Dohoda se uzavírá písemně, jinak je neplatná. V dohodě musí být pracovní úloha, dohodnutá odměna za vykonání práce, doba, ve které se má práce vykonat a rozsah práce, pokud to přímo nevyplývá z pracovní úlohy. Uzavírá se v den před začátkem výkonu práce.

Při této práci dochází k výkonu práce zaměstnancem, jež „vykazuje“ znak závislé práce.

Zaměstnavatel tady nemá povinnost navrhnout pracovní dobu, jen s výjimkou, jež je v ustanovení § 194 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších (dále jen „zákoník práce“).

Výjimky, které ještě plynou z této dohody o provedení práce jsou i v tom, že rozsah práce nesmí být větší než 300 hodin ročně (§ 75 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Lze ji ovšem uzavřít i na úkoly, které jsou jednorázové, ale i opakované. Mohou být vykonány i u vícero zaměstnavatelů, u každého však maximálně, jak již bylo řečeno 300 hodin ročně. [2]

1.6 Dohoda o pracovní činnosti

Dohoda o pracovní činnosti musí být ujednána písemně. Pokud není, je neplatná. U této dohody nesmí výkon práce přesáhnout polovinu týdenní pracovní doby.

V dohodě o pracovní činnosti musí být uvedena:

- dohodnutá práce,
- dohodnutá odměna za vykonanou práci,
- dohodnutý rozsah pracovní doby a času, na který se dohoda uzavírá.

Vydává se ve dvojitým vyhotovení, jedno je zaměstnavatel povinný dát zaměstnanci.

Může být dohodnuta na dobu určitou nebo neurčitou. [2]

2 EVROPSKÁ UNIE A NELEGÁLNÍ PRÁCE

V celé Evropské unii (dále je EU), najdeme nelegální práci. Tento fenomén je dlouhodobým a nežádaným problémem celé EU. Jeho řešení nebo snaha o řešení je cílem politických stran i vlád států v EU. [23]

Právo pracovat v jiné krajině je jednou ze základních práv lidí v EU. Pracovníci se stěhují tam, kde jsou dostupná pracovní místa.

Příležitostné hlídání dětí, výpomoc na stavbách nebo řemeslné práce bez faktur, to všechno je nelegální práce. Vykonává se nelegálně a neplatí se z ní daně. Jejím výsledkem jsou produkty a služby, které jsou levnější jak na běžném trhu.

Nejrozšířenější je nelegální práce ve stavebnictví, v gastronomii, ve zdravotnictví a práci v domácnosti.

Nelegální zaměstnání cizince je, když zaměstnavatelé využívají práci cizince, který nemá povolení na přechodný pobyt za účelem zaměstnání a povolení (tam, kde se vyžaduje), s výjimkou zaměstnávání u těch cizinců, u kterých to mezinárodní smlouva ustanovuje jinak.

Občan - cizinec, kterého přichytí při nelegální práci, se může stát pro tento stát nežádoucí. Pokud má občan zakázaný vstup na území cizího státu, uvede se to i v centrální evidenci hledaných a nežádoucích osob, nejenom razítkem v pase.

Mezi nelegálně zaměstnané cizince ze zemí mimo EU, kteří nejčastěji vykonávají nelegální práci v České republice, se řadí nejčastěji občané z Ukrajiny a Vietnamu.

Pro práci v České republice nepotřebují pracovní povolení, ani modrou a zelenou kartu, občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska, Švýcarska a jejich rodinní příslušníci.

2.1 Zelená karta

Povolení se vydává se k dlouhodobému pobytu na území ČR s právem pracovat na pracovním místě, na které byla tato karta vydána, tedy na konkrétní pracovní místo.

Vydává se na 3 typy:

Typ A: pro klíčový personál a kvalifikované pracovníky s vysokoškolským vzděláním

Typ B: pro pracovní pozice s požadavkem vyučen

Typ C: pro ostatní pracovníky.

Platnost karty je 2-3 roky.

Momentálně se již tyto zelené karty nevydávají. Nahradila je zaměstnanecká karta.

2.2 Modrá karta

Modrou kartu vydává Česká republika. Je to povolení k dlouhodobému pobytu na našem území, tedy v České republice za účelem vykonávání zaměstnání, které si vyžaduje vysokou kvalifikaci. Pracovní smlouva musí být vydána nejméně na dobu jednoho roku se zákonem stanovenou týdenní pracovní dobou. Spojuje povolení k pobytu a povolení k zaměstnání. [21]

2.3 Zaměstnanecká karta

Novým typem jednotného povolení je i zaměstnanecká karta, se kterou může držitele dlouhodobě pobývat na území České republiky za účelem vykonávání práce a zaměstnání, nahrazuje vízum k pobytu nad 90 dnů. Zelené karty se již nebudou vydávat. Pokud máte platnou zelenou kartu, ta zůstává platná a automaticky se považuje za zaměstnaneckou kartu, která platí až do data, které na ni máte uvedeno.

Kartu vydává ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky. Vydává ji na dobu, kdy trvá pracovní poměr, nejdéle na 2 roky, s možností prodloužení doby platnosti.

Karta je určena pro cizince všech států světa.

Není určena pro:

- Občany členských států EU/EHP a Švýcarska a jejich rodinné příslušníky z řad občanů ostatních států, jež mají pobytové karty rodinného příslušníka občana EU/EHP a Švýcarska nebo o její vydání požádali.

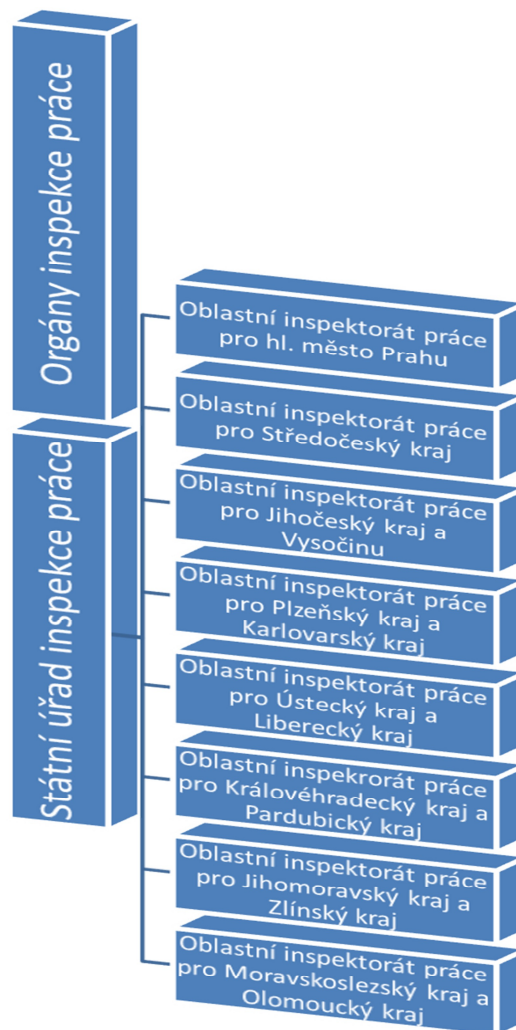
Držitel této karty může mít více zaměstnání, ale zaměstnaneckou kartu pouze jednu. O souhlas vykonávat další zaměstnání se žádá na Ministerstvu vnitra.

Pokud nemáte platnou tuto kartu, nesmíte po uplynutí doby platnosti Vašeho povolení vykonávat práci.

Veškeré změny je cizinec povinen sdělit do 3 pracovních dnů Ministerstvu vnitra. [21]

3 KONTROLNÍ ČINNOST

Kontrolu nelegální práce a nelegálního zaměstnávání, a zároveň i vyhledávání a potírání má oporu v zákonné úpravě Zákon č. 251/2005 Sb., o inspektorátu práce, ve znění pozdějších předpisů. [3]

Obr. 1 Oblastní inspektoráty [vlastní zpracování]

Pravomoc v oblasti kontroly nelegální práce, nelegálního zaměstnávání, jejich vyhledávání jsou dané kontrolním orgánem v rozsahu jejich působnosti podle příslušných kompetenčních orgánů. Kontrolu nelegální práce a nelegálního zaměstnávání vykonávají orgány inspektorátu práce. [22]

Cílem vyhledávání a potírání nelegální práce a nelegálního zaměstnávání je eliminace využívání pracovní síly bez uzavřeného pracovněprávního vztahu, bez povolení na přechodném pobytu za účelem zaměstnání a povolení zaměstnání.

Výkon inspektorátu práce je orientován především na subjekty v oblasti stavebnictví, obchodu a služeb, subjekty, které provozují hotely a restaurační zařízení.

Po přechodu kompetencí z úřadů práce na inspektoráty práce v oblasti kontroly pracovněprávních vztahů, a tedy i při výkonu kontroly nelegální práce v souvislosti s porušováním pracovněprávních předpisů, převzal inspektorát práce bezprostřední výkon kontrolní činnosti.

Výskyt nelegální práce a nelegálního zaměstnání přetrvává i napříč systematickým kontrolám. K hlavním příčinám tohoto stavu patří snaha zaměstnavatelů ušetřit na daních o odvodch. [22]

3.1 Příprava kontrolní činnosti

V rámci přípravy kontrolní akce se realizuje výběr kontrolovaného subjektu. Při výběru kontrolovaného subjektu se vychází ze zaznamenaných podnětů a informací o nelegální práci v určitém časovém období. Zaměstnanec, který je pověřený, vykoná identifikaci subjektu, čili přímo těch vůči, kterým zjištěné informace směřují.

Konkrétně jde o:

- o název subjektu,
- obchodní jméno
- sídlo, místo provozu,
- počet zaměstnanců atd.

Výkon kontrolované činnosti

Při vstupu do kontrolovaného subjektu oznámí vedoucí kontrolní skupiny vedoucímu kontrolovaného subjektu předmět a účel kontroly.

Následně kontrolní skupina zjišťuje, v jakém pracovním stavu jsou přítomní k zaměstnavateli a na základě jakého právního vztahu vykonávají práci pro kontrolovaného zaměstnavatele. Kontrolní skupina kontroluje také doklady, které byly předloženy vedoucím kontrolovaného subjektu, a to především pracovní smlouvy, resp. dohody o pracích konané mimo pracovní poměr, výplatní listiny, doklady, které souvisí s docházkou, povolení na zaměstnání vydané příslušným úřadem. V odůvodněných případech nevykoná kontrolní skupina kontrolu dokladů v kontrolovaném subjektu, ale odebere doklady, resp. předvolá v určeném termínu zaměstnavatele na úřad za účelem předložení dokladů. [24]

Realizace výsledků kontroly:

Vůči zaměstnavateli

V případě zjištění nedostatků kontrolní orgán uloží vedoucímu kontrolovaného subjektu:

- v určené lhůtě přijat opatření na odstranění zjištěných nedostatků a jejich příčin a předložit je orgánu kontroly,
- předložit orgánu kontroly zprávu o splnění opatření na odstranění nedostatků a příčin,
- uplatnit právní odpovědnost za zjištěné nedostatky vůči zaměstnancům zodpovědným za tyto nedostatky.

Vůči identifikované osobě

Odnětí povolení na zaměstnání pokud:

- vykonává jiné zaměstnání než to, na které má povolení,
- změnil zaměstnavatele,
- cizinec- nebyl mu povolený vstup a přechodný pobyt za účelem zaměstnání na území České republiky anebo mu zaniklo povolení na pobyt. [24]

Základní povinnosti stanovující zákonem o nelegální práci a nelegálním zaměstnávání

Právnícké osoby, fyzické osoby, které podnikají a fyzické osoby vykonávající závislou práci, jsou povinné poskytovat požadované informace v rozsahu své působnosti, doklady, vyjádření a další písemnosti potřebné na zabezpečení přípravy kontroly a výkonu kontroly.

Fyzická osoba, která vykonává závislou práci má povinnost kontrolnímu úřadu předložit na požádání doklad totožnosti, pas, řidičský průkaz atd., kde je uvedeno identifikační číslo osoby, což je rodné číslo.

3.2 Postihy za nelegální práci

Pokud stát zjistí, že některý ze zaměstnavatelů zaměstnává lidi nelegálně, hrozí mu vysoké pokuty. Každý stát si stanovuje vlastní postihy za takovou činnost.

V České republice je sankce pro zaměstnavatele za umožnění výkonu nelegální práce ve výši od 250 000 až 10 000 000 Kč.

Za nelegální práci může být postizen i ten, kdo práci vykonává, a to pokutou ve výši od 0 až 100 000 Kč. [22]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 REALIZACE A PRŮBĚH VÝZKUMU

Jako metodu výzkumu jsem si zvolila dotazníkové šetření v Jihomoravském kraji na území hodonínského okresu, přímo na kontaktním pracovišti Úřadu práce v Hodoníně. Dotazník obsahoval 22 otázek, které byly anonymní, a byl určen pro respondenty, kteří jsou nebo byli evidováni na úřadu práce a setkali se s nelegální prací. Otázky se týkaly nelegálního zaměstnání, jejími postihy, zda mají respondenti zkušenosti s nelegální prací a znají sankce za tuto práci. I přes to, že je toto téma velice ožehavé, dostatečný počet respondentů odpovídal na otázky, jež se týkaly nelegální práce. Počet vrácených a vyplněných dotazníků dosáhl počtu 86.

4.1 Cíl výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření bylo zjistit, zda respondenti vědí, co je nelegální práce, její postihy. Praktická část je vymezena na vyhodnocení výzkumného šetření, které je zaměřeno na nelegální zaměstnání a navrhnout opatření, které by vedly k její eliminaci nebo alespoň k nižšímu počtu nelegálně zaměstnaných osob.

Výzkum byl realizován v měsících červenec a srpen roku 2014. Dotazníky byly k dispozici u odborných pracovníků úřadu práce, ke kterým přicházeli klienti. Ze 115 rozdaných dotazníků se jich vrátilo 86 vyplněných.

Otázky, které dotazník obsahoval:

1. Váš věk?
2. Vaše pohlaví?
3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
4. Jste v evidenci úřadu práce?
5. Byl jste nebo jste zaměstnán/a bez pracovní smlouvy?
6. V jakém oboru jste byl/a takto zaměstnán/a nelegálně?
7. Kde jste byla zaměstnán/a?

8. Sdělil Vám zaměstnavatel důvod, proč Vás zaměstná bez pracovní smlouvy tedy nelegálně?
9. Věděl/a jste, že přicházíte o výhody, jaké má zaměstnanec?
10. Věděl/a jste, že za takto odvedenou práci neodvádíte Vy, ani zaměstnavatel sociální a zdravotní pojištění?
11. Víte, že budete mít nižší důchod, pokud budete zaměstnán/a nelegálně?
12. Víte, že zaměstnanec bez pracovní smlouvy neodvádí státu daně?
13. Zaměstnal Vás zaměstnavatel jako jediného/jedinou na nelegální práci?
14. Mohl/a jste si vybrat mezi pracovním poměrem se smlouvou a bez smlouvy?
15. Přijal/a byste práci bez pracovní smlouvy?
16. Přesvědčoval/a jste někdy zaměstnavatele, aby Vám nabídl práci se smlouvou, pokud jste u něho pracoval bez smlouvy?
17. Myslíte si, že je nelegální práce výhodná pro zaměstnance?
18. Myslíte si, že je nelegální práce výhodná pro zaměstnavatele?
19. Znáte úřad, který se zaměřuje na kontrolu nelegální práce a ukládá pokuty za práci bez smlouvy?
20. Byl/ jste někdy potrestán/a za prováděnou nelegální práci?
21. Byl někdy Váš zaměstnavatel potrestán za nelegální práci?
22. Víte, jaké jsou sankce za nelegální zaměstnání?

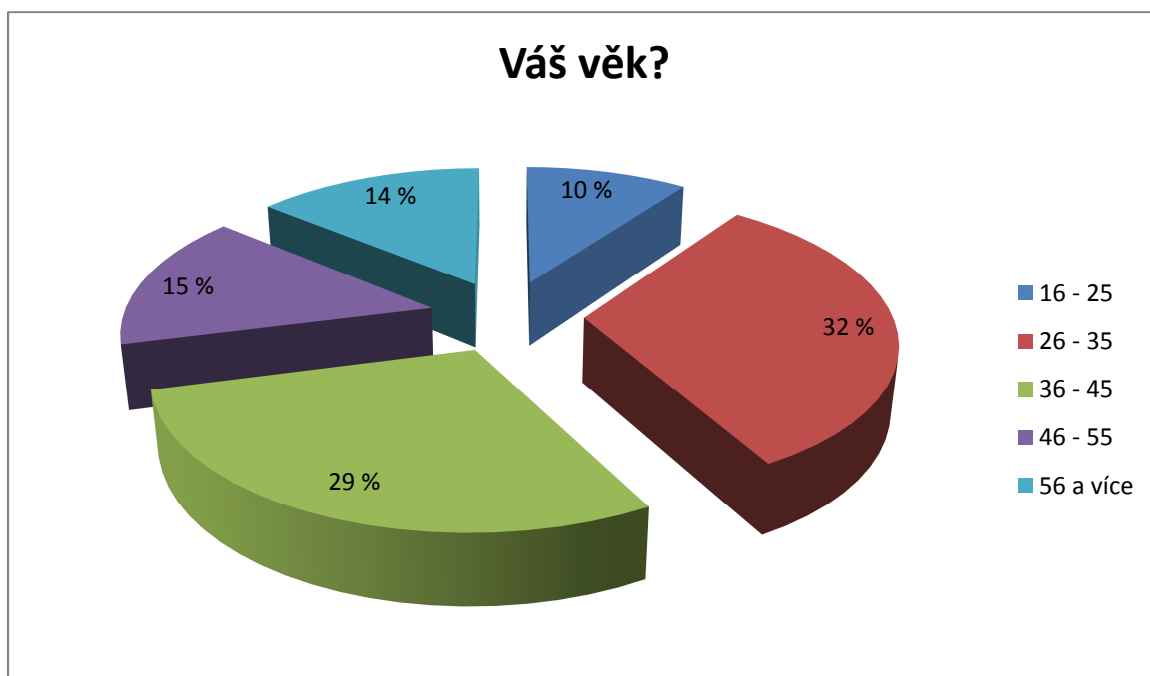
Analýza výsledků

Z výsledků, které byly sesbírány z údajů z dotazníku, byla zpracována analýza a vyhodnocení. Každá otázka byla vyhodnocena zvlášť a znázorněna grafem, který je uveden v procentech.

Otázka číslo 1: Váš věk?

V následujícím grafu odpovídalo nejvíce respondentů ve věkové kategorii

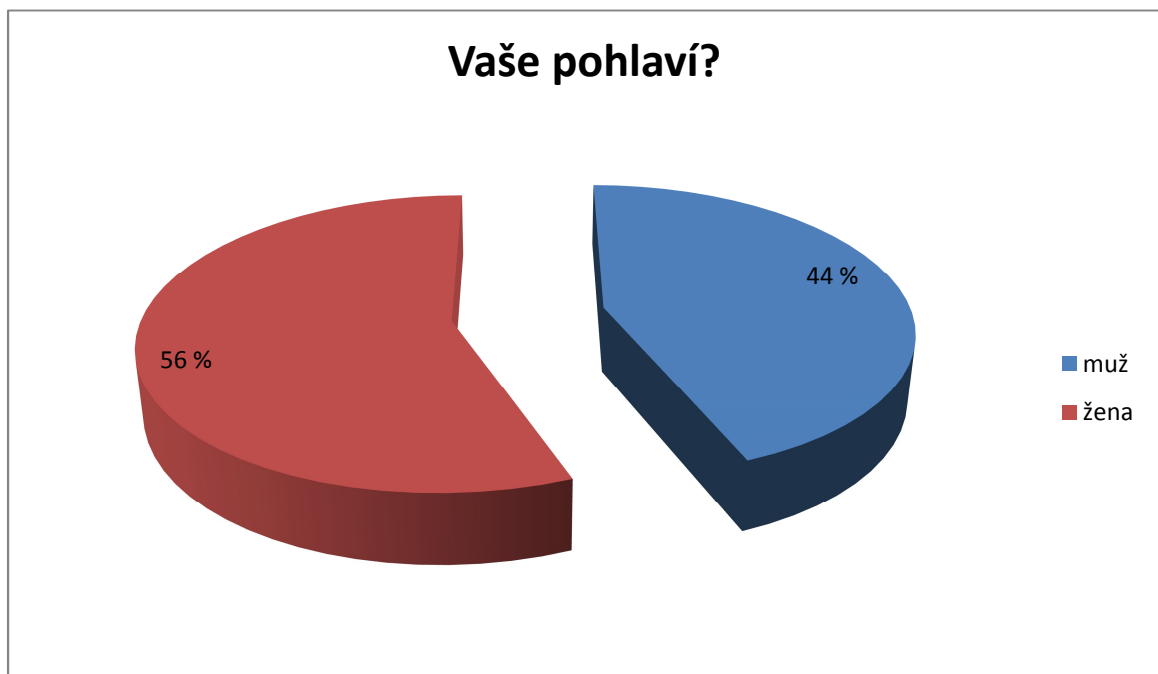
26 – 35 let, dále pak respondenti ve věku 36 – 45 let. Starší ročníky se dotazníkového šetření zúčastnily jen v malé míře a stejné procento i občané ve věku od 16 do 25 let.

Obr. 2 Graf- Věk [vlastní zpracování]

Otázka číslo 2: Vaše pohlaví?

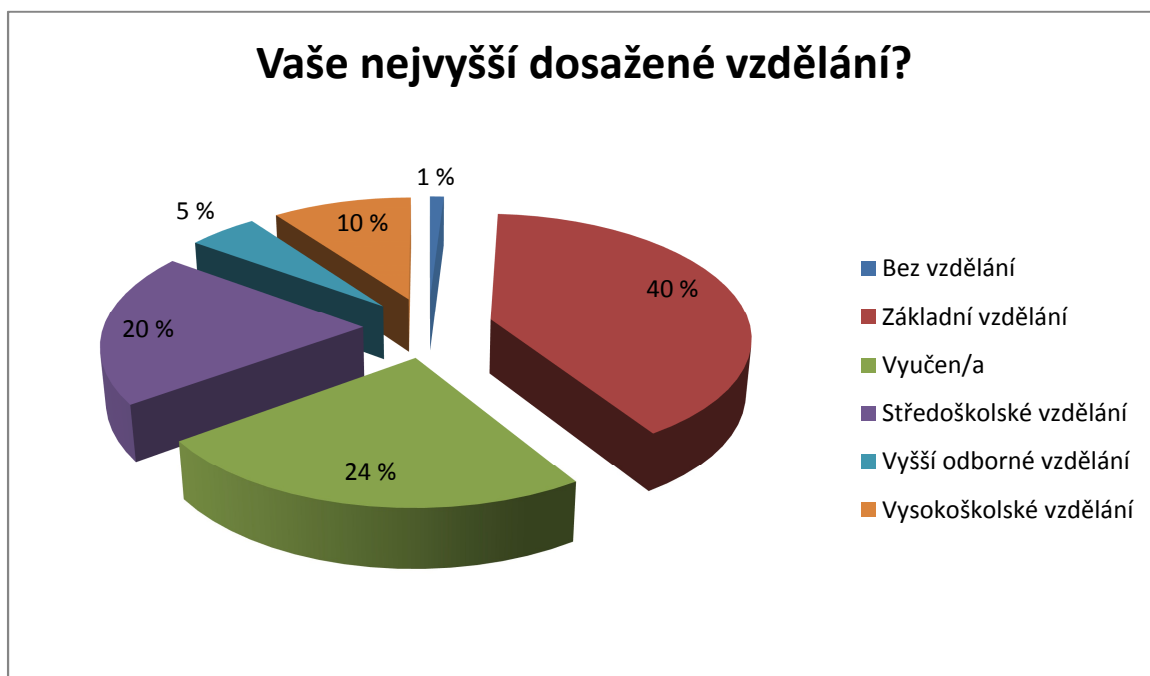
Zde můžeme vidět, že poměr odpovídajících žen a mužů je vyrovnaný. Z celkového počtu 86 oslovených respondentů odpovědělo 48 žen, což představuje 56 % a 38 mužů, což je 44 %.

Obr. 3 Graf – Pohlaví [vlastní zpracování]

Otázka číslo 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

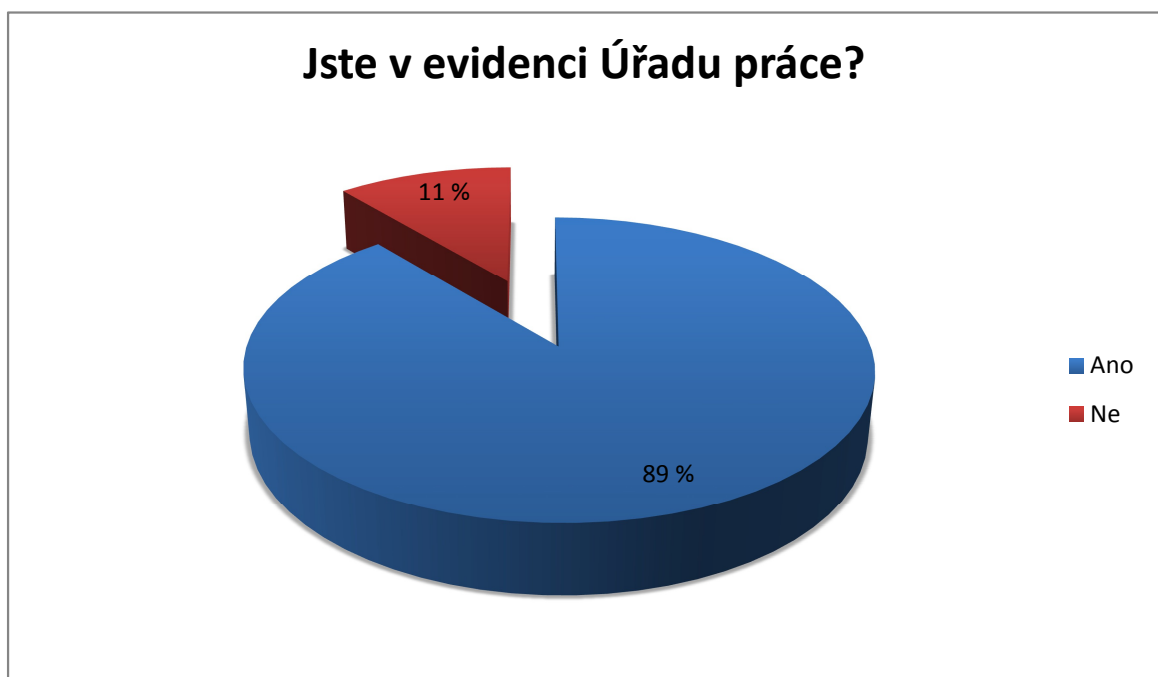
U této otázky odpovídalo nejvíce respondentů, kteří mají základní vzdělání, a to celých 40 % ze všech dotazovaných. Další kategorií, která odpovídala ve velkém počtu, celkem 24 % byla ta, kde respondenti vystudovali střední školu s výučním listem.

Obr. 4 Graf – Vzdělání [vlastní zpracování]

Otázka číslo 4: Jste v evidenci Úřadu práce?

Z grafu vyplývá, že většina dotazovaných celých 89 % je v evidenci úřadu práce a 11 % jsou buď zaměstnaní, nebo z nějakého jiného důvodu nejsou v evidenci úřadu.

Obr. 5 Graf – Evidence [vlastní zpracování]

Otázka číslo 5: Byl/a jste nebo jste zaměstnán/a bez pracovní smlouvy?

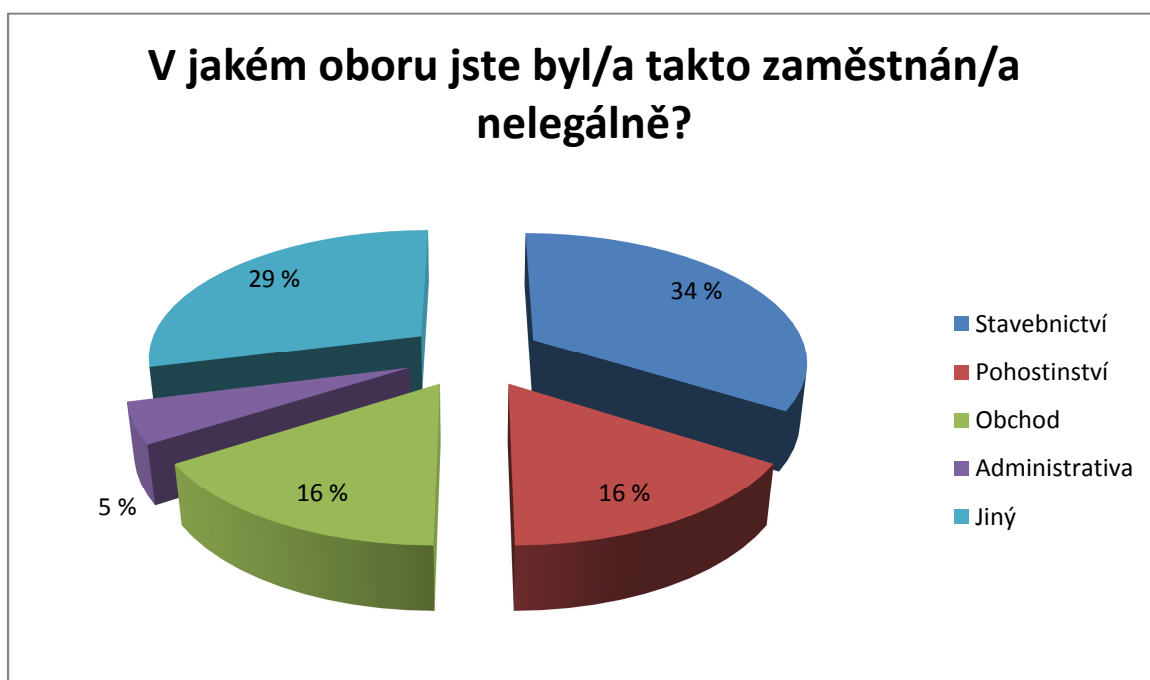
Z grafu číslo 5 vidíme, že situace je alarmující, více jak polovina dotazovaných celých 56 % pracují nebo pracovali bez pracovní smlouvy tedy nelegálně. Z toho jen 44 % jsou pracující, kteří mají zaměstnání uzavřenou klasickou pracovní smlouvou. Nejčastěji přijímají nelegální zaměstnání muži, což vyplynulo z dotazníkového šetření.

Obr. 6 Graf – Zaměstnání [vlastní zpracování]

Otázka číslo 6: V jakém oboru jste byl/a takto zaměstnán/a nelegálně?

Zaměstnání, které dotazovaní vykonávali a uvedli jako nelegální, bylo v největším počtu v oboru stavebnictví, celých 34 %. V praxi je tomu opravdu tak. Možná i proto, že respondenti, kteří vyplňovali dotazník, měli z velkého počtu základní vzdělání, protože pro obory ve stavebnictví, kde mohou vykonávat např. pomocné stavební práce, není potřeba dalšího vzdělání. Dalším ilegálním zaměstnáním, které respondenti uváděli, byl operátor výroby. V pohostinství a v obchodě pracovalo nelegálně shodně 16 % dotazovaných.

Obr. 7 Graf – Obor [vlastní zpracování]

Otázka číslo 7: Kde jste byl/a zaměstnána?

U této otázky pracovala většina dotazovaných 62 % v domácím prostředí tedy v České republice a menší skupinka respondentů 38 % v zahraničí. V dnešní době již není tolik výhodné pracovat v zahraničí, co se týče mezd, které dostanete v zahraničí za vykonanou práci, nejsou již tolik lákavé jako v předchozích letech.

Obr. 8 Graf – Místa zaměstnání [vlastní zpracování]

Otázka číslo 8: Sdělil Vám zaměstnavatel důvod, proč Vás zaměstná bez pracovní smlouvy tedy nelegálně?

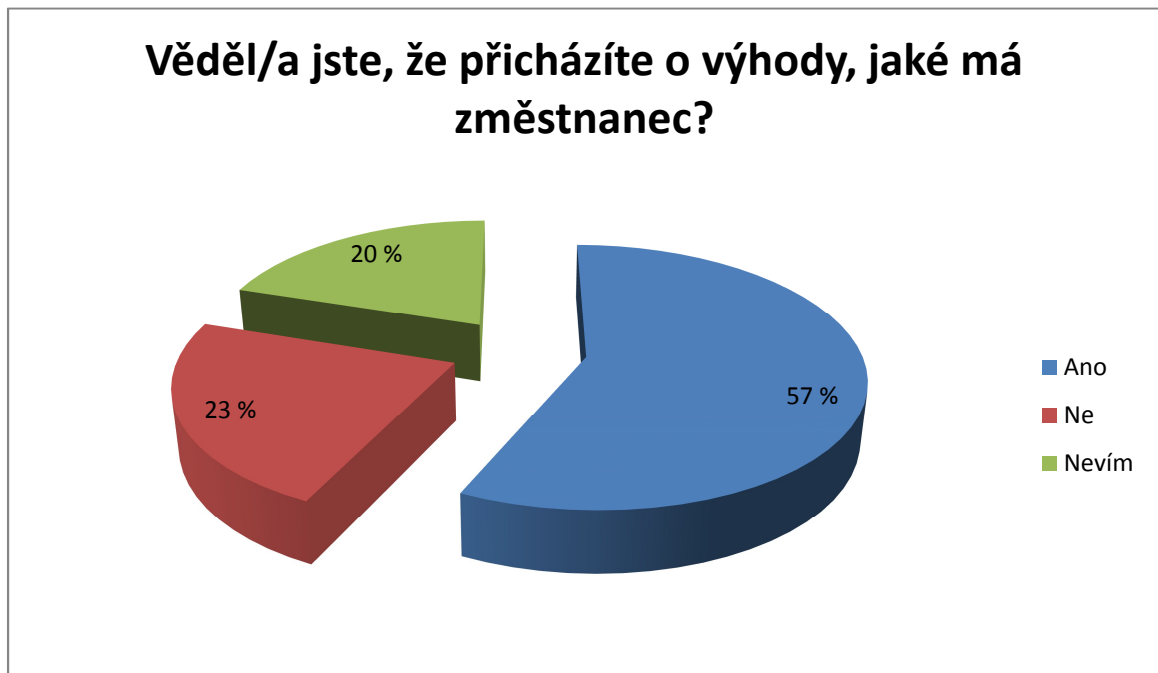
Odpovědi u otázky číslo 8 byly jednoznačné. Většina respondentů uvedla, že jim zaměstnavatel nevedl žádné důvody pro jejich nelegální zaměstnání. A pokud už tyto důvody uvedl, týkaly se především toho, že zaměstnavatel nechtěl platit sociální a zdravotní pojištění a daň z příjmu za zaměstnance.

Obr. 9 Graf – Sdělení důvodu [vlastní zpracování]

Otázka číslo 9: Věděl/a jste, že přicházíte o výhody, jaké má zaměstnanec?

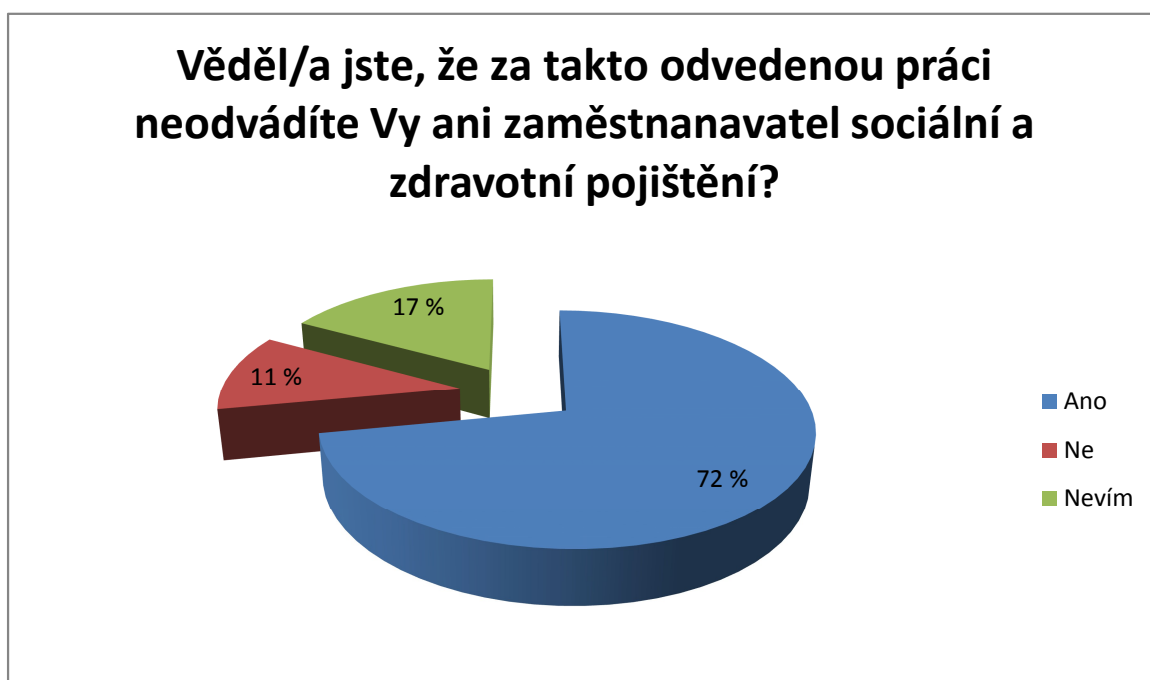
Z grafu jsem usoudila, že výhody, jež dostávají zaměstnanci, kteří mají klasickou pracovní smlouvu, nejsou pro respondenty, kteří vyplňovali tento dotazník vůbec důležité. Většina odpovídala, že ani neví, co mezi výhody pro zaměstnance patří. Mezi výhody patří např. stravenky, mobilní telefony, v některých případech i placení penzijního pojištění nebo i auto.

Obr. 10 Graf – Výhod [vlastní zpracování]

Otázka číslo 10: Věděl/a jste, že za takto odvedenou práci neodvádíte Vy ani zaměstnavatel sociální a zdravotní pojištění?

U této otázky většina odpovídajících respondentů věděla, že pokud jsou nelegálně zaměstnaní a nejsou vedeni v evidenci úřadu práce, není za ně hrazeno vůbec žádné pojištění. Tím, že za ně není hrazeno toto pojištění, se mohou dostat do nesnází, neboť může dojít i k exekuci majetku. Souvisí to i s tím, že lidé nejsou dostatečně informovaní. Z toho 17 % dotazovaným bylo jedno, že za ně nikdo nic neplatí.

Obr. 11 Graf – Znalosti [vlastní zpracování]

Otázka číslo 11: Víte, že budete mít nižší důchod, pokud budete zaměstnán/a nelegálně?

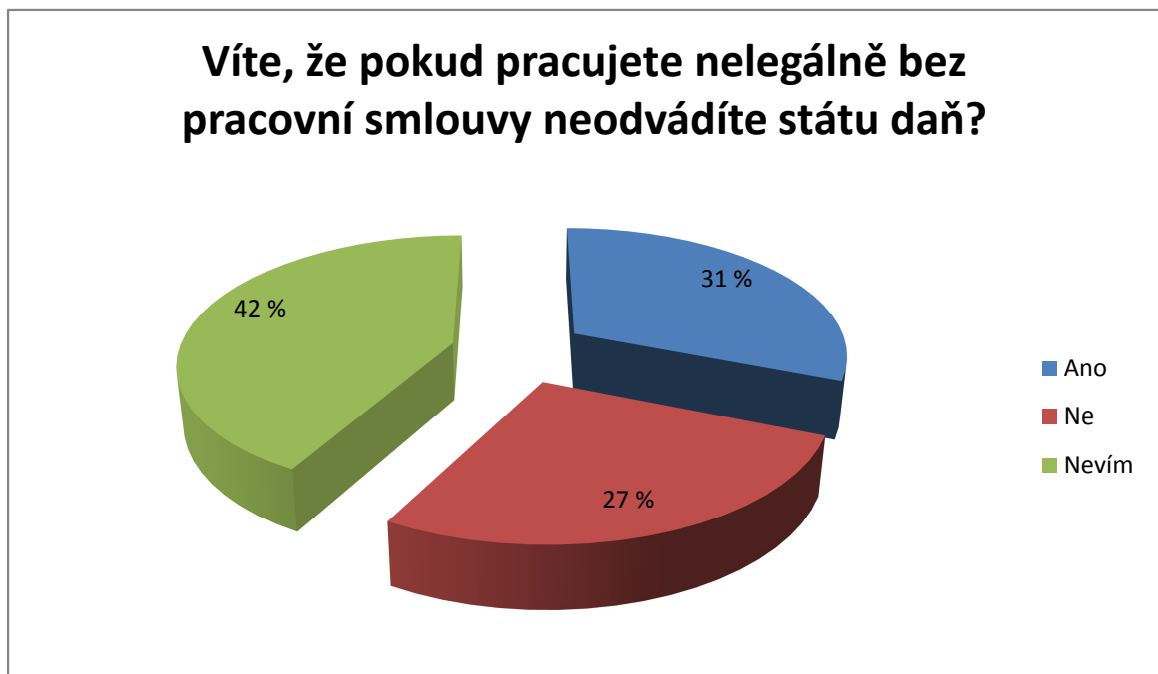
Tím, že respondenti, kteří na tuto otázku odpovídali, byli vesměs mladšího věku, nezajímalo je, že se jim do důchodu nic nepočítá. 38 % dotazovaných vědělo, že to na jejich důchod bude mít nějaký dopad.

Obr. 12 Graf – Důchod [vlastní zpracování]

Otázka číslo 12: Víte, že pokud pracujete nelegálně bez pracovní smlouvy, neodvádíte státu daň?

Stejně jako u předchozí otázky, i zde většina odpovídala, že neví a ani je nezajímá, že se za ně neplatí daň státu. Velká část respondentů věděla, že při nelegální práci se za ně daň neodvádí.

Obr. 13 Graf – Daň [vlastní zpracování]

Otázka číslo 13: Zaměstnal Vás zaměstnavatel jako jediného/jedinou na nelegální práci?

V této otázce jsem se zajímala, zda respondenti pracovali u daného zaměstnavatele sami nebo jestli jich zde pracovalo více. Jak jsem předpokládala, 79 % dotazovaných se vůbec nezajímalo, kolik jich s nimi nelegálně pracuje u zaměstnavatele. Jen malé procento, a sice 19 % bylo seznámeno s tím, že nejsou jediní, kdo pracuje bez smlouvy.

Obr. 14 Graf – Zaměstnal Vás zaměstnavatel [vlastní zpracování]

Otázka číslo 14: Mohl/a jste si vybrat mezi pracovním poměrem se smlouvou nebo bez smlouvy?

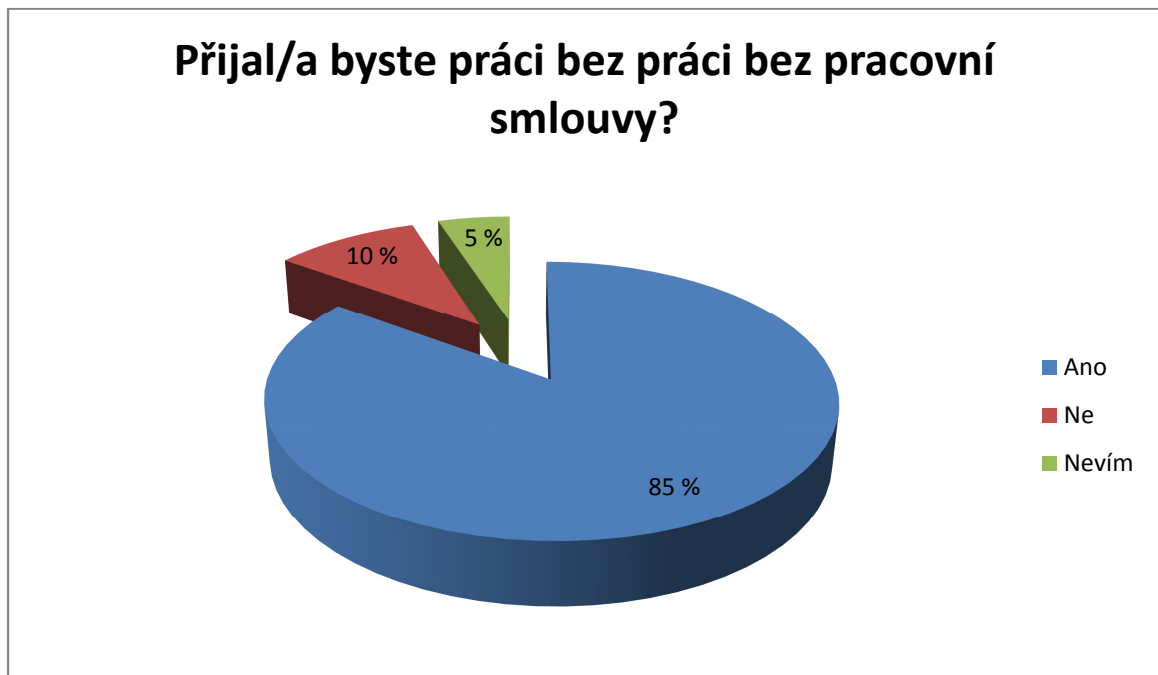
Dotazovaní respondenti si ve většině případů nemohli vybrat mezi pracovním poměrem se smlouvou a bez smlouvy. Podle vyjádření občanů zaměstnavatelé nedávají možnost výběru. Pokud v dotazníku uvedli, že měli možnost výběru a přesto si vybrali práci bez smlouvy, většinou to bylo z důvodu, aby mohli pobírat dávky v nezaměstnanosti a dávky hmotné nouze.

Obr. 15 Graf – Vybrání pracovního poměru [vlastní zpracování]

Otázka číslo 15: Přijal/a byste práci bez pracovní smlouvy?

Jak už vyplývá i z předchozí otázky, dotazovaní respondenti by přijali jakoukoliv práci, i kdyby se jednalo o nelegální zaměstnání. Tíživá životní situace je pádný důvod, proč člověk přijímá i věci, jež pro něj nejsou příjemné a výhodné. Mnohdy je to i důvod, aby mohl pobírat dávky v nezaměstnanosti a v hmotné nouzi. Zbýlých 5 % váhalo a nevědělo, zda by takovou práci přijalo.

Obr. 16 Graf – Přijetí do práce [vlastní zpracování]

Otázka číslo 16: Přesvědčoval/a jste někdy zaměstnavatele, aby Vám nabídl práci se smlouvou, pokud jste u něho pracoval/a bez smlouvy?

Z grafu je patrné, že mnozí respondenti se zaměstnavatele alespoň jednou ptali, zda je přijme do pracovního poměru s klasickou pracovní smlouvou. I když mnozí mají obavy, aby se pak zaměstnavatel nezalekl a prodloužil jim aspoň nelegální práci, kterou u něho vykonávají.

Obr. 17 Graf – Dotazu na zaměstnavatele [vlastní zpracování]

Otázka číslo 17: Zdá se Vám vykonávání nelegální práce výhodná pro zaměstnance?

Ačkoliv z předchozích grafů vyplývá, že respondentům je jedno, že se u nelegální práce neplatí žádné pojištění, ani se nepočítá do důchodu, jednoznačně zde vidíme, že si respondenti myslí, že nelegální práce pro ně není výhodná. Jako důvod výhody uváděli současné pobírání podpory a nelegálního výdělku. Jen 17 %, uvedlo, že je pro ně nelegální práce výhodná.

Obr. 18 Graf – Výhody pro zaměstnance [vlastní zpracování]

Otázka číslo 18: Zdá se Vám vykonávání nelegální práce výhodná pro zaměstnavatele?

U této otázky převládá jednoznačný názor, že výkon nelegální práce pro zaměstnavatele je výhodná. Jak uvedli respondenti, většina z nich tento názor zastává. Pokud v otázce odpověděli ano, jako důvod nejčastěji zazněla odpověď – žádná odpovědnost a žádné odvody pojistného a daní. To jsou hlavní důvody, proč si myslí, že je tato práce výhodná pro zaměstnavatele.

Obr. 19 Graf – Výhody pro zaměstnavatele [vlastní zpracování]

Otázka číslo 19: Znáte úřad, který se zaměřuje na výkon nelegální práce a ukládá pokuty za práci bez smlouvy?

U této otázky respondenti uváděli různé úřady, které by se měly zabývat touto problematikou. Lidé ví, že je úřad, který se tímto zabývá, ale neznají přesně jeho název. Mezi nejčastějšími odpověďmi zaznělo – úřad práce, finanční úřad. Jen 10 respondentů napsalo, že inspektorát je ten správný úřad, který se tímto zabývá.

Obr. 20 Graf – Znalosti úřadu [vlastní zpracování]

Otázka číslo 20: Byl/a jste někdy potrestán za prováděnou nelegální práci?

U této otázky se respondenti rozdělili na dvě strany. Polovina uvedla, že byla potrestána, tím, že je sankčně vyřadili z úřadu práce, protože včas neoznámili výkon nekolidujícího zaměstnání. Z grafu můžeme usoudit, že kontroly jsou prováděny opravdu často, už z toho důvodů, že 42 %, občanů bylo nějakým způsobem potrestáno.

Obr. 21 Graf – Trest za nelegální práci [vlastní zpracování]

Otázka číslo 21: Byl někdy Váš zaměstnavatel potrestán za nelegální práci?

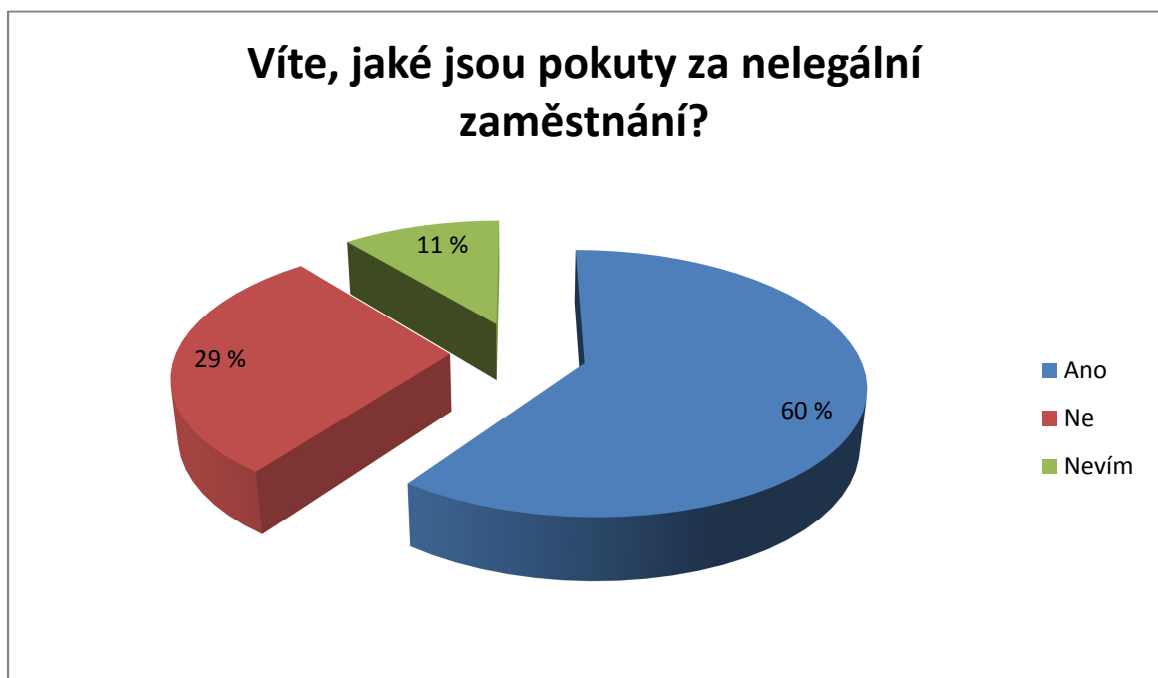
Ačkoliv u výše uvedené otázky respondenti uvedli, že většina z nich byla potrestána za výkon nelegálního zaměstnání, zde drtivá většina neví, zda byl potrestán také zaměstnavatel. Jen 7 % odpovědělo, že byl zaměstnavatel potrestán, a to finanční pokutou, ale v jaké výši to nevěděli.

Obr. 22 Graf – Trest pro zaměstnavatele [vlastní zpracování]

Otázka číslo 22: Víte, jaké jsou pokuty za nelegální práci?

V této poslední otázce jsem se ptala, zda respondenti znají, jaké pokuty může inspektorát práce uložit při výkonu nelegální práce. Co se týká pokut, respondenti vědí, že úřad může dát vysokou finanční pokutu, ale už se většina z nich netrefila do jejího rozmezí. Jejich částky se pohybovaly v rozmezí 25 000 až 250 000 Kč.

Obr. 23 Graf – Pokuty [vlastní zpracování]

5 SHRNU TÍ A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Dotazníkové šetření, které jsem prováděla mezi respondenty, ukázalo, že s problematikou nelegálního zaměstnání mají zkušenosti. Velká většina respondentů je v evidenci úřadu práce. Z výsledků mohu usoudit, že ve větší míře odpovídali občané se základním vzděláním a dále pak Ti, kteří byli vyučeni. Více jak polovina již někdy pracovala nebo pracuje bez pracovní smlouvy. Pracují zejména ve stavebnictví, ale i jako operátoři výroby. Co se týče místa, kde občané nejčastěji pracují, tak je to Česká republika. Je to dáno tím, že výdělků v zahraničí již nejsou tak lukrativní jako dříve. Dalším důvodem mohou být kontroly v zahraničí, které jsou v širším rozsahu oproti kontrolám v České republice, například v Rakousku, kde občané pobývající v Jihomoravském kraji nejčastěji pracují.

5.1 Důvody zaměstnání

Důvodem nelegálního zaměstnávání zaměstnanců jsou další náklady, které nejsou zaměstnavatelé ochotni odvádět. Výhody zaměstnanců plynoucí z pracovního poměru, nejsou pro respondenty důležité a většinou ani neví, o jaké výhody se jedná. Za takto odvedenou práci dotazující věděli, že za ně není hrazeno sociální a zdravotní pojištění. Skutečnost, že nelegální práce bude mít vliv i na výměru důchodu si více jak polovina respondentů neuvědomuje. Stejně tak se nezajímají, že se státu neodvádí z takto odvedené práce daň, a jestli u zaměstnavatele pracuje více lidí nelegálně.

Dotazovaní respondenti uvedli, že neměli možnost vybrat si mezi pracovním poměrem se smlouvou a bez smlouvy. Většina z nich by přijala práci i bez pracovní smlouvy. Záleží v jaké životní situaci se člověk nachází, a jak je to pro něj v momentální životní situaci důležité. Většina nemá možnost se rozhodnout, zda pracovat legálně či nelegálně. Podle situace jaká je na trhu práce, lidé přijmou každou pracovní příležitost, i když se jedná o nelegální práci. Každý se alespoň jednou dotazoval zaměstnavatele, zda ho přijme do pracovního poměru na pracovní smlouvu.

Přestože respondenty nezajímá, že za ně není hrazeno pojištění a nejsou odváděny daně, jsou si vědomy, že nelegální práce pro ně výhodná není. Dle jejich odpovědí, je ale výhodná pro zaměstnavatele. Jako jeden z důvodů uvedli, že zaměstnavatel nenese žádnou odpovědnost.

Občané vědí, že kontrolu nelegálního zaměstnávání provádí úřad, ale málo z nich vědělo, že je to inspektorát práce. Za nelegální práci byla polovina dotazovaných potrestána vyřazením z úřadu práce. O tom, jakým způsobem byl potrestán zaměstnavatel, nevěděli. Na poslední otázku, zda znají sankce za nelegální práci, byly odpovědi kladné, ale jejich výše neodpovídala skutečnosti.

5.2 Doporučení

Velice zajímavým zjištěním pro mne bylo, že velká skupina respondentů je ochotna pracovat bez pracovní smlouvy. Většinou tuto skutečnost záměrně neoznámí, pokud jsou vedeni v evidenci jako uchazeči o zaměstnání, aby nepřišli o dávky hmotné nouze, příspěvku na bydlení nebo podpory v nezaměstnanosti.

Uchazeč o zaměstnání má možnost vykonávat tzv. „nekolidující zaměstnání“, čímž se myslí dohody o pracovní činnosti nebo dohoda o provedení práce. Pokud je uchazeč v evidenci a doloží si „nekolidující zaměstnání“, čili brigádu při evidenci musí ji ve stanovené lhůtě oznámit a poté dokládat nejpozději do konce následujícího měsíce výdělků z této činnosti.

Z vlastní zkušenosti jsem se přesvědčila, že zaměstnavatelé dávají přednost uchazečům, kteří jsou vedeni v evidenci úřadu práce a sepisují s nimi dohody, které jsou konané mimo pracovní poměr. Proto bych doporučila zaměstnavatelům, aby využili dotací na mzdu či nově zřízená pracovní místa, které nabízí úřady práce pro zaměstnavatele a začínající podnikatele, ale i pro mladé, kteří právě dokončili studium.

Do aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen „APZ“), se řadí např. dotace na společensky účelná pracovní místa (dále jen „SÚPM“), jež jsou určeny pro zaměstnavatele, kteří mají zájem přijmout potencionálního zaměstnance. Hlavní cílem je sladit poptávku a nabídku pracovních sil a finančně posílit zaměstnavatele. Ke každému klientu se přistupuje individuálně, tak se uplatnili na trhu práce. Dotace se přiznávají ve většině případů po dobu 6 měsíců a příspěvek na náklady zaměstnance bývá ve výši od 8 000 až 10 000 Kč za měsíc. Tyto příspěvky se vyplácí na mzdové náklady i na zaplacení pojistného.

Dále bych doporučila i projekt s názvem Odborné praxe pro mladé do 30 let v Jihomoravském kraji, který je určen pro zaměstnavatele, kteří mají zájem zaměstnat klienty do 30 let. Tito zaměstnavatelé poskytnout odbornou praxi přímo v jejich firmě. Praxi je možné zajistit ve veřejné správě, ale i v soukromé sféře. Příspěvek na mzdu na takového zaměstnance ve standardní výši činí 16 080,- Kč, v ojedinělých případech max. 20 100,- Kč měsíčně po dobu 6 až 12 měsíců.

APZ skýtá i nabídku rekvalifikačních kurzů, kde mohou uchazeči získat různé profesní kvalifikace, které přispějí k získání zaměstnání. Tyto kurzy jsou vhodné zejména pro ty, kteří nemají dostatečnou kvalifikaci.

6 INSPEKTORÁT PRÁCE PRO JIHOMORAVSKÝ KRAJ A ZLÍNSKÝ KRAJ

V rámci odhalování a potírání nelegální práce je realizován projekt s názvem Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR. Hlavní úlohou tohoto projektu je kontrola občanů České republiky a cizinců, zda nepracují nelegálně. Kontrolované subjekty jsou vybírány hlavně podle zkušeností z minulých let a z informací, které jsou dostupné z jiných úřadů nebo z podnětů občanů.

Cílem je realizace metod a opatření, které povedou k omezení či eliminaci nelegálního zaměstnávání, ke snížení úniků při neplacení daní a také snaha udělat z nelegálních zaměstnanců zaměstnance legální. V rámci tohoto projektu došlo k navýšení pracovníků inspektorátu práce především z řad pracovníků úřadů práce. Tento počet skýtá 400 osob v celé České republice, které pomáhají s kontrolami nelegálního zaměstnání.

Jak jsem již uvedla výše, stát dochází o miliardy korun ročně, díky tomu, že za nelegálně zaměstnané pracovníky nejsou hrazeny odvody na daních a pojistném. Dlouhodobě nezaměstnání tvoří velkou část právě těchto nelegálních zaměstnanců. Čímž může docházet i ke kriminálním deliktům, kterých se dopouštějí jak občané ČR, tak i cizinci.

6.1 Spolupráce s úřady

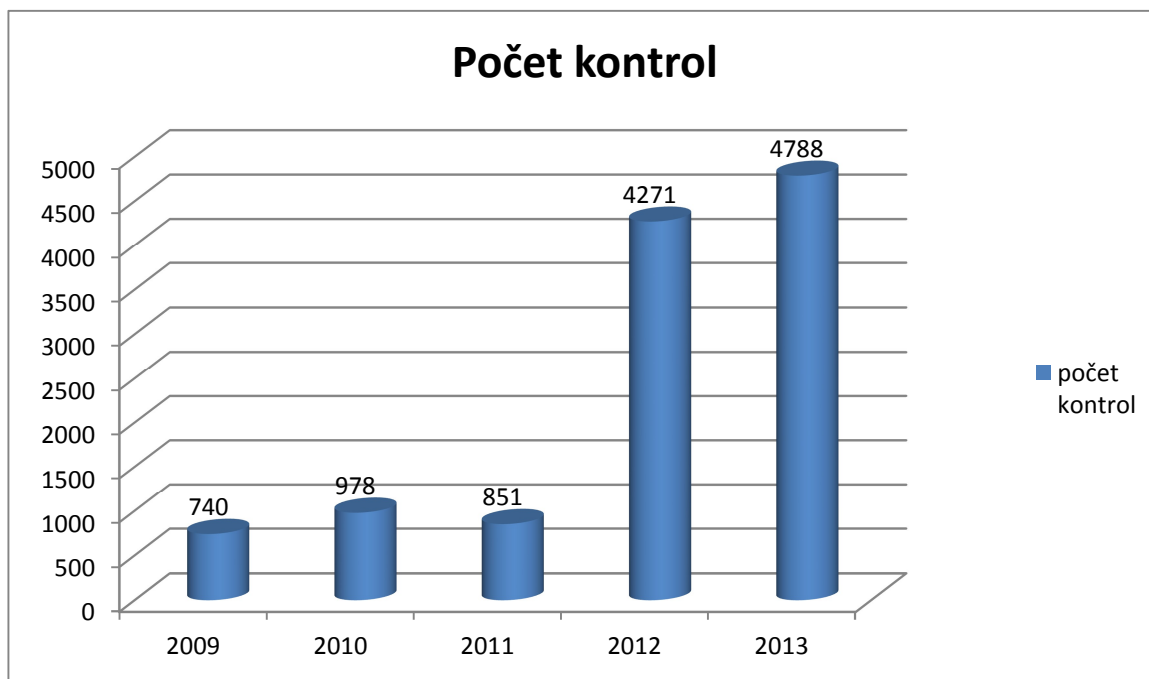
S oblastním inspektorátem práce pro Jihomoravský a Zlínský kraj spolupracují také Úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Policie ČR, Celní správa, ale i živnostenský úřad. Právě tyto instituce přispívají k získávání informací a podnětů ke kontrolám.

Obr. 24 Jihomoravský kraj [vlastní zpracování]

Obr. 25 Zlínský kraj [vlastní zpracování]

Obr. 26 Počet kontrol [vlastní zpracování]

U uvedených dat je patrný obrovský nárůst počtu kontrol. Pokud srovnáme údaje z tabulky je zřejmé, že nárůst nastal mezi lety 2011 a 2012, kdy kontrolní činnosti přecházely z úřadu práce do kompetence inspektorátu práce. Za hlavní příčinu tohoto zvýšeného počtu kontrol stálo hlavně potírání a odhalování nelegální práce.

Výše zmíněné kompetence přešly z funkcí Úřadů práce ČR na Státní úřad inspekce práce (dále jen SÚIP) ode dne 1. 1. 2012.

Z ročních zpráv vyplývá, že kontroly v rámci Jihomoravského kraje dominovaly zejména v oborech pohostinství, stavebnictví a zemědělství.

Dle sdělení pracovníků oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský a Zlínský kraj podávají podněty ke kontrolám v posledních letech hlavně zaměstnanci firem popř. jejich bývalý zaměstnanci. Z praxe mají inspektoři zkušenosti, že většina kontrolovaných případů nelegální práce je tzv. zlegalizována rychle sepsanou pracovní smlouvou, nejčastěji to bývají dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce, jež jsou dodávány posléze. Je to i z důvodu, že zaměstnavatelé nemají povinnost dokládat pracovní dobu tohoto zaměst-

nance. K tomu vede i skutečnost, že skupina pracovníci si uvědomují, že i oni jsou při prokázání nelegální práce vystavováni trestu a to vyřazením z evidence uchazečů o zaměstnání pokud jsou vedeni na Úřadu práce nebo finančním pokutou.

ZÁVĚR

V průběhu zpracování tématu bakalářské práce jsem se obohatila o množství nových poznatků, které se týkají této problematiky. Velkým přínosem pro mne bylo spolupracovat s odborníky, kteří pracují v tomto oboru. Objasnila jsem si spleť problému, které vyplývají z nelegální práce a nelegálního zaměstnávání.

Přestože je nelegální práce a nelegální zaměstnání součástí šedé ekonomiky, je i obrovským problémem dnešní doby. V této práci jsem chtěla co nejpřesněji vymezit pojem nelegální práce a nelegálního zaměstnávání. Poukázat na metody a opatření, které směřují k vyhledávání a potírání nelegální práce.

Ekonomická krize narušila stabilizovanou hladinu zaměstnanosti a tlačí zaměstnavatele ke snižování výrobních nákladů, což může vést k nárůstu nelegální práce a nelegálního zaměstnávání.

Pojem práce je v současné době nejvíce používané slovo a s tím souvisí i pracovní příležitosti. Je to cílevědomá činnost, která se zaměřuje na zabezpečení svých statků a služeb. I když z lidské stránky to pro nás znamená více, protože si touto činností zabezpečujeme peníze na svoje živobytí. Pokud má člověk svoje zaměstnání je spokojený a šťastný, ale mnohdy si toho neváží a uvědomí si to až tehdy, když o toto zaměstnání přijde.

Pro svoji existenci získáváme prostředky různými způsoby. Cílem mé bakalářské práce bylo objasnit problematiku nelegální práce a navrhnout opatření, která by vedla k eliminaci nebo zamezení nelegálního zaměstnávání. Tím, že jsem navrhla určitá opatření, o kterých si myslím, že by mohli využít jak zaměstnavatelé, tak i potencionální zaměstnanci byly cíle bakalářské práce splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ČR. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
- [2] ČR. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- [3] ČR. Zákon č. 251/2005 Sb., o inspektorátu práce, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 332 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3258-9.
- [5] NEŠČÁKOVÁ, Libuše a Jaroslav JAKUBKA. *Zákoník práce 2013 v praxi: komplexní průvodce s řešením problémů*. Druhé. Praha: Grada, 2013, sv. Právo pro praxi. ISBN 978-80-247-4629-6.
- [6] JAKUBKA, Jaroslav. *Vzory a metodické návody pro uzavírání smluv podle zákoníku práce*. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, 295 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-807-2636-068.
- [7] *Zákoník práce: prováděcí nařízení vlády a další související předpisy : s komentářem k 1.1.2012*. 6. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, 1239 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-713-3.
- [8] SCHMIED, Mgr. Zdeněk a JUDr. Ladislav TRYLČ. *Zákoník práce*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2014. ISBN 978-80-7263-848-2.
- [9] GALVAS, Milan a Miloslava PRUDILOVÁ. *Pracovní právo ČR po vstupu do EU*. Vyd. 1. Brno: CP Books, 2005, vi, 378 s. Právo pro denní praxi. ISBN 80-251-0523-7.
- [10] ŠUBRT, Bořivoj. *Inspekce práce a jiné kontroly u zaměstnavatelů*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2009, 271 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-526-9.
- [11] JUREČKA, Václav a kolektiv. *Makroekonomie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 332 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3258-9.
- [12] FASSMANN, Martin. *Stínová ekonomika: Práce na černo a boj proti stínové ekonomice*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2006, 151 s. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, 5/2006. ISBN 80-867-2927-3.
- [13] KAPOUN, Radek. *Aktuální průvodce problematikou nelegálního zaměstnávání pro podnikatele*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, 102 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-755-3.

- [14] BĚLINA, Miroslav. *Pracovní právo*. 5., dopl. a podstatně přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 599 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-405-6.
- [15] BĚLINA, Miroslav. *Zákoník práce: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, 1616 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-1792-512.
- [16] FASSMANN, Martin. *Stínová ekonomika a práce na černo*. Praha: [Sondy], 2007, 358 s. ISBN 978-808-6846-217.
- [17] GALVAS, Milan a kol. *Pracovní právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012, 752 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 483. ISBN 978-802-1058-521.
- [18] KOTTNAUER, Antonín. *Zákon o inspekci práce: komentář s aktualizací při změně zákona*. Praha: ASPI, 2006, s. 21-238. Komentář. ISBN 80-735-7181-1.
- [19] ŠTEFKO, Martin. *Vymezení závislé a nelegální práce*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013, 279 s. Studie lidských práv, č. 2. ISBN 978-808-7146-729.
- [20] *Zákoník práce: komentář*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 772 s. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-033-2.
- [21] *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR* [online]. 20.2.2013. [cit. 2014-09-12]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zelka
- [22] Interní zdroj: Roční zprávy o situaci nelegálního zaměstnání 2009-2013
- [23] *Ministerstvo práce a sociálních věcí: Mezinárodní smlouvy o spolupráci v oblasti zneužívání dávek a nelegálního zaměstnání* [online]. 2011 [cit. 2014-09-12].
- [24] Interní zdroj: Zpráva o činnosti Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj za rok 2013

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

např.	Například
odst.	Odstavec
Sb.	Sbírky
EU	Evropská unie
ČR	Česká republika
Kč	Korun českých
apod.	A podobně
Obr.	Obrázek
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
popř.	Popřípadě
tzv.	Tak zvanou
atd.	A tak dále
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
OIP	Oblastní inspektorát práce
EHP	Evropský hospodářský prostor

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Oblastní inspektoráty	24
Obr. 2 Graf- Věk	31
Obr. 3 Graf – Pohlaví	32
Obr. 4 Graf – Vzdělání	33
Obr. 5 Graf – Evidence	34
Obr. 6 Graf – Zaměstnání	35
Obr. 7 Graf – Obor.....	36
Obr. 8 Graf – Místa zaměstnání.....	37
Obr. 9 Graf – Sdělení důvodu.....	38
Obr. 10 Graf – Výhod	39
Obr. 11 Graf – Znalosti.....	40
Obr. 12 Graf – Důchod	41
Obr. 13 Graf – Daň	42
Obr. 14 Graf – Zaměstnal Vás zaměstnavatel	43
Obr. 15 Graf – Vybrání pracovního poměru	44
Obr. 16 Graf – Přijetí do práce	45
Obr. 17 Graf – Dotazu na zaměstnavatele	46
Obr. 18 Graf – Výhody pro zaměstnance	47
Obr. 19 Graf – Výhody pro zaměstnavatele	48
Obr. 20 Graf – Znalosti úřadu.....	49
Obr. 21 Graf – Trest za nelegální práci	50
Obr. 22 Graf – Trest pro zaměstnavatele.....	51
Obr. 23 Graf – Pokuty	52
Obr. 24 Jihomoravský kraj	57
Obr. 25 Zlínský kraj	57
Obr. 26 Počet kontrol	58

SEZNAM TABULEK

SEZNAM PŘÍLOH

P I Dotazník

P II Dohoda o pracovní činnosti

P III Dohoda o provedení práce

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Denisa Baranová a jsem studentkou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně obor Ovládání rizik.

Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, který mi poslouží jako podklad pro mou bakalářskou práci.

Veškeré získané informace budou anonymní a nebudou zneužity k žádným jiným účelům, proto Vás žádám o pravdivé odpovědi.

Děkuji za Vaši ochotu a čas.

Vámi vybranou odpověď vždy zakroužkujte.

Dotazníkové šetření

1. Vás věk:

16 – 25 26 – 35 36 – 45 46 – 55 56 a více

2. Vaše pohlaví: muž – žena

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

- a) Bez vzdělání
- b) Základní vzdělání
- c) Vyučen/a
- d) Středoškolské vzdělání
- e) Vyšší odborné vzdělání
- f) Vysokoškolské vzdělání

4. Jste evidován na Úřadu práce

Ano - ne

5. Byl/a jste nebo jste zaměstnán/a bez pracovní smlouvy?

Ano - ne

Pokud odpovíte ne, pokračujte až otázkou číslo 15

6. V jakém oboru jste byl/a takto zaměstnán/a nelegálně?

- a) Stavebnictví
- b) Pohostinství
- c) Obchod
- d) Administrativa
- e) Jiný (uved'te) _____

7. Kde jste byl/a zaměstnána?

- a) V zahraničí
- b) V České republice

8. Sdělil Vám zaměstnavatel důvod, proč Vás zaměstná bez pracovní smlouvy tedy nelegálně?

Ano – Ne

Pokud ano, jaké byly jeho důvody

9. Věděl/a jste, že přicházíte o výhody, jaké má zaměstnanec?

Ano – Ne - Nevím

Pokud odpovíte ano, napište o jaké výhody se jedná

10. Věděl/a jste, že za takto odvedenou práci neodvádíte Vy, ani zaměstnavatel sociální a zdravotní pojištění?

Ano – Ne - Nevím

11. Víte, že budete mít nižší důchod, pokud budete zaměstnán/a nelegálně?

Ano – Ne – Nevím

12. Víte, že pokud pracujete nelegálně bez pracovní smlouvy, neodvádíte státu daně?

Ano – Ne-Nevím

13. Zaměstnavatel Vás zaměstnavatel jako jediného/jedinou na nelegální práci?

Ano – Ne - Nevím

14. Mohl jste si vybrat mezi pracovním poměrem se smlouvou nebo bez smlouvy?

Ano – Ne

Pokud ano, a Vy jste si vybral/a bez smlouvy uveďte důvod

15. Přijal/a byste práci bez pracovní smlouvy?

Ano - Ne - Nevím

16. Přesvědčoval jste někdy zaměstnavatele, aby Vám nabídl práci se smlouvou, pokud jste u něho pracoval bez smlouvy?

Ano - Ne

17. Zdá se Vám vykonávání nelegální práce výhodná pro zaměstnance?

Ano - Ne - Nevím

18. Zdá se Vám vykonávání nelegální práce výhodná pro zaměstnavatele?

Ano - Ne - Nevím

19. Znáte úřad, který se zaměřuje na výkon nelegální práce a ukládá pokuty za práci bez smlouvy?

Ano – Ne – Nevím

20. Byl/a jste někdy potrestán/a za prováděnou nelegální práci?

Ano – Ne

Pokud ano, jak _____

21. Byl někdy Váš zaměstnavatel potrestán za nelegální práci?

Ano – Ne - Nevím

Pokud _____ ano, _____ jak

22. Víte, jaké jsou pokuty za nelegální zaměstnání?

Ano – Ne

Pokud _____ ano, _____ uveďte

PŘÍLOHA P II:**Dohoda o pracovní činnosti**

uzavřená mezi:

Pan/í:

datum narození:

číslo OP:

bydliště:

(dále jen „zaměstnanec“)

a

společnost:

se sídlem:

IČ:

zastoupená panem/paní:

(dále jen „zaměstnavatel“)

Zaměstnanec se zavazuje pro zaměstnavatele vykonávat (popis práce):

Místo výkonu práce:

Práce bude vykonávána (časové vymezení):

Zaměstnanec obdrží odměnu ve výši:

Další ujednání dohody:

Tato dohoda i práva a povinnosti obou stran vzniklé na základě této dohody nebo v souvislosti s ní, se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce ve znění pozdějších předpisů.

Datum a místo podpisu:

Podpis zaměstnance:

Podpis zaměstnavatele:

PŘÍLOHA P III:**DOHODA O PROVEDENÍ PRÁCE**

Zaměstnavatel:

IČO:

se sídlem:

a pracovník :

datum narození :

bytem :

uzavírají tuto

dohodu o provedení práce

1. Sjednaný pracovní úkol:
2. Místem výkonu práce je:
3. Sjednaný rozsah práce (pracovního úkolu) dle této dohody nepřekročí 300 hodin za kalendářní rok.
4. Práce začne dne: _____ a bude do dne: _____
5. Pracovník provede pracovní úkol: *osobně*
6. Pracovníkovi náleží za vykonanou práci odměna ve výši 150 Kč (slovy: stopadesát korun českých) za každou jednu hodinu odvedené práce.
7. Sjednaná odměna bude splatná *převodem na účet číslo* _____ a to do *10. dne* následujícího kalendářního měsíce po dokončení a odevzdání práce.
8. Jakékoliv změny či doplňky této dohody je možné činit po vzájemné dohodě smluvních stran, a to písemnou formou, jinak jsou neplatné.
9. O dalších povinnostech obou smluvních stran platí ustanovení Zákoníku práce v platném znění.
10. Další ujednání dohody: *žádné*

V _____ dne

.....

podpis pracovníka

.....

razítko